

"L'IDEAL DE L'EBRE"

Portantveu de la Federació Comarcal Ribera - Terra Alta

Redacció: Joventut Republicana Federal - Mora d'Ebre

TOC D'ATENCIÓ

La proclamació de la República, el dia 14 d'Abril, de 1931, constituí una admirable gesta del poble espanyol, tan plena de civisme, que no deixà fer al poble la justícia deguda, una mínima part, tan sois de la justícia que alia fer efectiva en aquella ocasió.

De la debilitat massa romàntica d'aquells moments, n'anem pagant ara les conseqüències, ens donen compte de que el civisme és una cosa molt bona, però que de vegades empatxa.

Capellans, militars, cavernícoles, monàrquics, carlins i tota la fauna borbonesca, com els caragols després de ploure, al veure que la República no gastava bromes pesades, sinó als obrers, han tornat a treure la banya i ficar-la per tot arreu per si poden tomba la República que el poble implantà sense aplastar-los-hi la closca.

Tant com el govern, cal que els republicans vigilin bé l'actitud de tota aquesta ramada de llops que clavarien la dentallada apenes pasés una ocasió a propòsit.

I tant o més que a tota la llopadà alludida, cal que el poble, vertaderament republicà, vigili molt i molt bé l'actitud d'una altra mena de llops que van amb pell de xai i porten les dents i les urpes amagades per a clavar-les traïdorament.

Aquesta altra mena de llopadà és tota la fauna caciquil que, per desgràcia de tots, té la seva estada i el camp de la seva actuació fusta, en els pobles rurals i, apenes pot agafar-se, deixa senyal fonda sobre la presa.

Jo crec que els cacics, els velis cacics, monàrquics i reaccionaris a ultrança, han d'ésser més vigilats que ningú, perquè aquesta gent, amb la camisa flamejant de nous republicans, si s'apoderessin de la República, com s'apoderaren de la Monarquia, o bé la restaurarien o tindrien una República monàrquica amb totes les asquerositats i monstruositats del vell règim.

Cal, doncs, que el poble vertaderament republicà, que amb el seu esforç i sacrificis portà la República i està disposat a jugar-se la vida per a defensar-la, no perdi de vista, ni un sol moment, als cacics, per a vigilar els enemics declarats del nou règim. Aquests, si volen derrocar-lo, es llançaran al carrer i nosaltres els ho agraiem perquè així ens donarà ocasió de fer amb ells el que no sabèrem fer el dia 14 d'Abril.

Els altres, els cacics, amb la capa de republicans i fent-nos l'amic, farien la labor del corc, rosegarien calmosament, un dia darrera l'altre, fins a corcar-nos la República i ja sabem que una cosa corcada i podrida cau fàcilment, com va caure la Monarquia.

Per la nostra estimació a la República i per dignitat republicana, cal vigilar els cacics i amordagar-los-hi les mans, si s'atrevisin una mica massa i intentessin prostituir el nou règim de democràcia i de Justícia que es donà el poble en la data memorable del 14 d'Abril de 1931.

M. ROURET CALLOL.

L'Estatut

Aquest és el tema del dia i de tothora allí on es discuteixi de política. Tothom hi diu llur (?) opinió.

Jo tan sols vull limitar-me a transcriure la d'un ciutadà que no tenia pas la presència d'un savi ni de jurista ni estava boig; això podem assegurar-ho.

Home deia l'individu esmentat, jo no n'entenc gaire de política, però això de l'Estatut, per força té d'ésser una cosa bona, quan s'hi oposen Maura (aquest nom el va dir amb els punys closos), Royo Vilanova, Alba, Melquiades Alvarez, Fanjul, etc.

Sense comentaris.

Ha estat agredit el nostre germà (tenim per germans a tots aquells que ens hi tenen) Ventura Gassol. Els nostres enemics no en tenen prou amb les ofenses de paraula i per mitjà de la premsa feta dintre les esglésies, que ja atemp-

ten contra els representants de Catalunya covardament, de la manera més vil que es pugui imaginar.

Cal que els catalans i tots els homes liberals d'arreu d'Espanya reaccionin davant dels abusos i els atropells, que degut a la tolerància del govern, cometen aquesta gent que tan enyoren els temps del Borbó.

Potser ha arribat l'hora de omplenar-ne un vaixell i portar-los a Bata a estiuajar.

Catalunya es troba en situació semblant a la del dia primer d'abril de 1931.

Tindrem la República perquè el poble la vol, dèiem en aquella data... Tindrem l'Estatut perquè el poble el vol, diem ara.

No hi ha cap força que pugui oposar-se a la voluntat d'aquest únic sobirà — com ha dit molt bé el diputat i amic lleial de Catalunya, Ferran Valera.

FRANCESC MJESEUGER.

L'article II de l'Estatut

D'ençà del començament de la discussió de l'Estatut a les Corts, els catalans teníem l'ull posat en la formació i aprovació de l'article segon.

Estàvem neguitosos per saber com acabaria la discussió de les nombroses esmenes que es presentaven (la major part per a fer perdre temps), quan es presentà la que havia de servir per a clavar-nos la puntilla, cas de que passés: ens referim a la del diputat Rei Mora.

Ens costa molt el poguer fer-nos càrrec de que un diputat tingui l'atreviment de demanar que se'ns negués el nostre dret d'expressar-nos, sigui davant de qui sigui, amb la nostra llengua, amb la llengua que la nostra mare i la nostra àvia ens cantaven cançons per a dormir-nos en el bressol de la nostra infantesa.

Ens costà molt que algú pogués somniar tan sols, que se'ns pogués obligar a parlar la llengua dels forans de Catalunya. Es a dir, que no volien que als qui ens parlessin en castellà, els hi poguéssim contestar

en català. Ens negaven un dret que reconeixen als altres.

Ja està aprovat, però, aquest article. Ja està aprovat d'una forma força plaenta per a molts, però no el suficient per a nosaltres, que no ens acontentem amb els esquixos que se'ns pugui donar com a una almoïna. Però ja el farem gran, més gran aquest article; l'aixamparem i aconseguirem que sense sortir de les mides que ens senyalen, sense sortir dels límits constitucionals esdevengui una obra, que per la voluntat que hi posarem, convertirem aquesta mica que ens donen en un tros tan gran que no pugui cabre al cap de tots els qui ens combaten.

Perquè, ¿qui són els Unamuno, els Royo Vilanova i d'altres, per a privar d'expressar-nos amb la llengua en què pronunciarem els primers mots? ¿Qui són tota aquesta gent per a fer que el nostre idioma, senti? "idioma", es converteixi en una llengua morta, en una llengua que tan sols poguéssim usar-la quan fossim reclousos dintre casa?

Passaria igual que quan un brau té massa força, necessita emprar-la en quelcom. De la mateixa forma esbotzariem nosaltres mides i límits, i fariem que tots els nostres enemics ajupíssin la testa quan passariem nosaltres al crit de Visca la llibertat de llengua! Visca Catalunya!

JOAN FALCÓ

De Benissanet

Ha estat aprovat per la Direcció General de Primera Ensenyança, l'expedient que tenia presentat el nostre bon amic Ramon Beltran, per a la legalització de l'Escola "Labor" instal·lada en una de les dependències del Centre Instructiu Republicà "La Renaixença".

Per cert que respecte el mateix, s'ha donat el cas-curiós d'haver estat retornat per part del senyor alcalde d'aquesta vila a la Inspecció de Primera Ensenyança de la "provincia" la comunicació en què es notificava a l'interessat la "bona nova". Aquests procediments tan "expeditius" són els que solen emprar les autoritats de Benissanet, sempre que es tracta de fer favor als bons republicans de "La Renaixença". Es tan gran la ignorància i la maldat que impera, que potser es creia que dient no conèixer a una persona ja tot era perdut. Mireu que no conèixer en un poblet de 500 veïns a un ciutadà significat com l'amic Beltran, industrial amb establiment obert, candidat republicà que fou a les eleccions del 12 d'abril, al mateix qui en altres ocasions se li han passat oficis per la mateixa qüestió i al qui no fa molts mesos, el mateix alcalde lliurava un certificat de bona conducta! Massa bé que us era conegut el Director de l'Escola "Labor". Ara que ja compremem que us sapigués greu, anar a portar vosaltres mateixos, la comunicació d'haver estat aprovat dit Centre d'Ensenyança. Això us era una punyalada, després d'haver proclamat, ¡oh Mussolini! que us jugarieu la darrera pesseta per tal de què a "La Renaixença" no funcionés l'escola; després d'haver fet sumariar al President i al Secretari també per la mateixa causa.

Vosaltres no coneixeu a Ramon Beltran, però a vosaltres us coneixerà tota la "provincia" i tota Espanya si convé. Podreu fer, si us consenten les autoritats de la República, una kàbila de Benissanet, però us desenmascararem, per cacics, per monàrquics i sobretot per rucs, que en definitiva no sou res més.

Corresponsal.

Jornals de millenaris!

Preguem, si algú la sap, ens dongui la solució per poguer viure els obrers de Mora, guanyant uns jornals diaris de 4'50, 5 i 7 pessetes (d'aquests molt pocs), essent el preu de les subsistències el següent:

	Ptes.
Patates	quilo 0'35
Oli	" 2'00
Mongetes (tendres)	" 0'40
Pà	" 0'70
Carn	" 3'50
Peix	" 2'50
Llonganissa	" 5'50
Idem (negra)	" 3'50
Idem (d'arroç)	" 1'75
Cansalada	" 3'00
Arroç	" 0'90
Bacallà	" 2'00
Vi	litre 0'50

A més l'habitació, el calçar, el vestir i sense comptar que estiguin malalts o es quedin sense feina i no posant preu al carbó, llenya, electricitat, aigua, sabó, menors, etcètera, etc.

Societat Obrera

El passat diumenge celebrà junta general ordinària aquesta entitat local assistint hi considerable nombre de socis.

S'aprovà l'acta de la junta anterior.

Es proveïren les vacans de Vice-president i Comptador amb els socis Srs. Jardí i Arbós.

S'aprovaren els comptes.

Hi hagué un petit debat sobre l'afer «Bandes de música» de la Societat i finalment es tractà de la compra de l'edifici on están l'Ateneo Morense de la classe Obrera i la Joventut Republicana Federal, amb una intel·ligència amb dites entitats.

Després d'un debat extensíssim, ple d'ordre i de seny en el que prengueren part els socis Srs. Amorós, Arbó, Cobos, Ruana, Mauri, Arbó (fill) i Rouret, s'acordà gestionar la compra de l'edifici i nomenar una ponència encarregada de formular les bases d'unificació de les entitats Ateneo i Joventut Federal dintre la Societat Obrera, quedant aquesta propietària única i absoluta de bens mobles i immobles, disolt l'Ateneo i agregada la Joventut Federal com una secció política que no pogués afectar ni comprometre per a res els interessos morals i materials de la Societat Obrera.

Celebrariem que un bon èxit coronés aquest intent d'unificació d'entitats germanes.

Els socis de la Societat Obrera que formen part d'aquesta ponència són els companys Serres, Algueró, Falcó i Ruana.

Per l'Ateneo hi ha el President i Secretari i per la Joventut els socis Torres i Rouret.

A tots els desitgem un bon encert en la seva difícil tasca.

No s'han donat compte alguns obrers de la nostra vila, que amb llur actuació fan el joc dels cacics?

Corbera d'Ebre

La Junta Directiva del Centre Republicà Federal d'aquesta vila, adherit a «Esquerra Republicana de Catalunya», ha quedat constituïda de la següent manera:

President, Pere Frisach; Vice-president, Pere Llop; Secretari, Ramón de la Rica; Vice Secretari, Manuel Bové; Tresorer, Argemi Torres; Vocals, Pere Albi, Josep Llabe-ria, Tomás Frisach i Pere Vela Martell.

No cal dir com els felicitem sincerament, tot desitjant-los-hi molts encerts en bé de la República i de Catalunya.

Apenes constituït legalment el Centre Republicà Federal i adherit a l'«Esquerra Catalana», els reaccionaris i cacics no tracten més que d'ofendre els homes més significats del mateix. Fa uns dies que un d'aquests reaccionaris a qui aludim tractà, per mig de la calumnia, de posar en entredit l'honoradesa professional del company Secretari del centre; a la vegada Secretari municipal de la localitat, i aquest es vegé precisat a recordar-li la seva actuació poc neta com a tresorer d'una Germandat. Es allò de que «Piensa el ladrón que todos son de su condición».

L'entitat local «Germanor Republicana» (i un bé!), té unes iniciatives que encanten. Ara mateix ha comprat una corona mortuòria per a quan es mori algun soci. Suposem que deu haver-hi algun soci que els deu fer nosa i el voldrien veure mort i enterrat d'una vegada.

Nosaltres, que també ens agrada ésser previsors, els hi enviem una partida de pessames per a que puguin anar fent, car als enterraments no hi podem assistir.

Nota Postal

S'anuncia per al dia 30 de Juliol, a la Administració principal de Tarragona, i a les onze del matí, la subhasta per a la conducció dels expressos desde l'Estació de Mora la Nova a Mora d'Ebre.

El tipu de subhasta és de 2.000 pessetes.